

Vystymosi komitetas

2018/2005(INI)

3.9.2018

NUOMONĖ

Vystymosi komiteto

pateikta Tarptautinės prekybos komitetui

Globalizacijos suvaldymas: prekybos aspektai
(2018/2005(INI))

Nuomonės referentas: Cristian Dan Preda

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Vystymosi komitetas ragina atsakingą Tarptautinės prekybos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. primena, kad oficiali parama vystymuisi (OPV) yra unikali ir vertinga priemonė siekiant pasaulio mastu kovoti su skurdu, nelygybe ir marginalizacija; pabrėžia, kad, nors visi finansavimo šaltiniai yra svarbūs siekiant darnaus vystymosi, minėta parama galima pasiekti tikslų, kurių kitų šaltinių parama negali užtikrinti; pabrėžia poreikį užtikrinti, kad prekyba taptų veiksminga priemone siekiant darnaus vystymosi tikslų (DVT) ir kad privačiojo sektoriaus veiksmais, jei jie suderinti su vystymosi veiksmingumo principais, dėl kurių susitarta tarptautiniu mastu, būtų galima prisidėti prie integracinio ir darnaus vystymosi, taip pat Darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimo; pabrėžia poreikį iš naujo suderinti prekybą ir investicijų teisę su žmogaus teisių teise, visų pirma pasaulinėse tiekimo grandinėse;
2. pabrėžia, kad privačiojo sektoriaus subjektai, veikdami vystymosi srityje, turėtų padėti įgyvendinti Darbotvarkę iki 2030 m. ir laikytis bendrų principų bei vertybių, pvz., vystymosi veiksmingumo principų, dėl kurių susitarta tarptautiniu mastu, būtent, atsakomybės, pritaikymo, derinimo ir atskaitomybės principų, ir kad visų pirma būtų siekiama vystymosi tikslų; primena įsipareigojimus, susijusius su skaidrumu ir pagarba žmogaus teisėms, skirtus privačiajam sektoriui pagal JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus ir EBPO rekomendacijas daugiašalėms įmonėms; todėl ragina ES ir jos valstybes nares, remiantis patirtimi, įgyta įgyvendinant ankstesnes ES teisėkūros iniciatyvas, parengti nuoseklią reguliavimo sistemą, susijusią su privalomomis prievolėmis dėl išsamaus tiekimo grandinių patikrinimo žmogaus teisių atžvilgiu;
3. ragina ES užtikrinti, kad jos veikla bendradarbiaujant su besivystančiomis šalimis vystymosi ir prekybos srityse būtų pagrįsta subalansuota lygių partnerių sistema, būtų suderinta su Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 208 straipsnyje nustatyta politikos suderinamumo vystymosi labui principu ir ja būtų siekiama propaguoti ir apsaugoti žmogaus teises; primygtinai ragina ES tęsti savo pastangas siekiant užtikrinti, kad jos teisėmis grindžiamo požiūrio būtų laikomasi visose vystymosi veiklos srityse;
4. įspėja, kad neturėtų būti taikomas dvigubas standartas, susijęs su bendrovių teisėmis ir prievolėmis investicijų ir prekybos susitarimuose; pažymi, kad gali neužtekti vien tik savanoriškų priemonių, kuriomis skatinamas išsamus patikrinimas, ir kad investuotojų teisės turi būti suderintos su prievolėmis dėl žmogaus teisių, darbo standartų ir aplinkosaugos teisės paisymo; atsižvelgdamas į aplinkybes, kuriomis Komisija pasiūlė įsteigti daugiašalį investicinių ginčų teismą kaip nuolatinę įstaigą, kuri užtikrintų investuotojų teises, atkreipia dėmesį į tokio disbalanso šalinimo svarbą ir ragina ES aktyviai dalyvauti konstruktyviose derybose dėl JT privalomos priemonės dėl verslo ir žmogaus teisių, kad būtų puoselėjama žmogaus teisių viršenybė;
5. dar kartą patvirtina, kad, remiantis įvairiomis Europos Tarybos priemonėmis, visų pirma Europos žmogaus teisių konvencija (EŽTK), reikia iki galo įgyvendinti ES valstybių narių ekstrateritorinius žmogaus teisių įsipareigojimus, numatytus Maastrichto principuose;

6. pabrėžia, kad prekyba pati savaime nėra tikslas, tačiau įtraukios, taisyklėmis grindžiamos, laisvos ir sąžiningos prekybos politika, suderinta su DVT, gali padėti mažinti skurdą – tai yra pirminis ES vystomojo bendradarbiavimo politikos tikslas, ir taip mažinti nelygybę ir kurti deramas darbo vietas; ragina užtikrinti tvarų vartojimą bei gamybos modelius; pabrėžia, kad reikia, jog ES prekybos partneriai besivystančiose šalyse užtikrintų gerą valdymą ir pagarbą teisinės valstybės principui;
7. pabrėžia, kad pasaulio prekybos valdymas turėtų sudaryti sąlygas prekybos integracijai, kuri suteikia tikrą darnaus vystymosi galimybių; šiame kontekste atkreipia dėmesį į tai, kad dabartinė Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) specialaus ir diferencijuoto režimo struktūra neužtikrina laukiamų rezultatų; pabrėžia, kad reikia užtikrinti, jog SDT nuostatos būtų veiksmingesnės ir įgyvendinamos besivystančiose šalyse;
8. primena poreikį stiprinti politikos suderinamumo vystymosi labui principą, pagal kurį reikalaujama atsižvelgti į vystomojo bendradarbiavimo tikslus tose politikos srityse, kurios turbūt darys poveikį besivystančioms šalims; ragina ES sistemingai vertinti savo prekybos ir fiskalinės politikos poveikį besivystančioms šalims ir užtikrinti, kad į visus jos investicijų ir prekybos susitarimus būtų įtrauktos nuostatos dėl nepriklausomų *ex ante* ir *ex post* poveikio žmogaus teisėms vertinimų, vykdytinų išsamaus patikrinimo reikalavimų ir veiksmingų atskaitomybės mechanizmų;
9. pabrėžia, kad prekybos susitarimai gali daryti neigiamą poveikį apsirūpinimo maistu saugumui besivystančiose šalyse; ragina ES apsaugoti vietos maisto gamybą ir užkirsti kelią žalingam pigaus importo poveikiui, be kita ko, įgyvendinant ekonominės partnerystės susitarimus (EPS);
10. pakartoja, kad prekybos politikos poveikis aplinkai yra nevienodas; todėl ragina ES į ES prekybos politiką integruoti aplinkos tvarumą, tvarų gamtos išteklių valdymą ir žemės naudojimo teises, taip pat veiksmingai atsižvelgti į vietos ir čiabuvių bendruomenes;
11. pažymi, kad dvišaliuose ir regioniniuose laisvosios prekybos susitarimuose (LPS) gali būti numatytos griežtesnės nuostatos nei nuostatos, patvirtintos PPO lygmeniu, ir kad šios nuostatos gali riboti nacionalines vyriausybes; konkrečiai, susirūpinęs pažymi, kad regioniniuose ir dvišaliuose LPS, įskaitant EPS su AKR šalimis, nepakankamai atsižvelgiama į besivystančių šalių poreikius vykdyti politiką, kurios reikia jų apsirūpinimui maistu saugumui ir kaimo plėtrai skatinti, ir kad besivystančios šalys dažnai negali pasinaudoti PPO susitarimuose numatytais lankstumo priemonėmis;
12. smerkia tai, kad ne mažiau kaip 218 mln. vaikų išnaudojami vaikų darbo tikslais, visų pirma siekiant sumažinti išlaidas; ragina ES užtikrinti, kad ES pagal etiškas sertifikavimo schemas cirkuliuojančios prekės nebūtų pagamintos naudojant priverstinį ir vaikų darbą, kad sąžiningai ir etiškai pagamintų produktų etiketės būtų naudojamos patikimai, ir padėti vartotojams priimti informacija pagrįstus sprendimus;
13. pabrėžia, kad dėl gausėjančių dvišalių ir regioninių laisvosios prekybos susitarimų kyla susirūpinimas dėl pasaulinio prekybos valdymo nuoseklumo ir daroma žala pagrindiniam PPO vaidmeniui nustatant pasaulines taisykles; šiomis aplinkybėmis pakartoja, kad daugiašalė taisyklėmis grindžiama tvarka, pagal kurią visoms šalims atstovaujama vienodai, yra svarbi, nes ji – veiksmingiausias būdas norint sukurti įtraukią pasaulio prekybos sistemą; atkreipia dėmesį į vykdytinų nuostatų dėl socialinių,

darbo ir aplinkos standartų prekybos susitarimuose svarbą ir palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą įtraukti privalomus skyrius dėl prekybos ir darnaus vystymosi; pabrėžia, kad šios nuostatos turėtų būti vykdomos taikant veiksmingus stebėsenos mechanizmus, kurie sudarytų sąlygas asmeniui siekti žalos atlyginimo; ragina prekybos susitarimuose su besivystančiomis šalimis numatyti papildomas priemones, be kita ko, finansinę paramą, kad būtų remiamos šių šalių pastangos laikytis tarptautiniu mastu suderintų socialinių ir aplinkos standartų ir juos įgyvendinti; dar kartą ragina užtikrinti didesnę prekybos gamtos išteklių skaidrumą;

14. primena, kad Afrika pasauliniame kontekste vis dar marginalizuota, ir ragina ES remti jos siekius sukurti tikrą Afrikos vidaus rinką ir vengti imtis veiksmų, kurie galėtų trukdyti siekti šių tikslų; šiuo požiūriu pabrėžia būtinybę kuo labiau padidinti vystymąsi ir migracijos bei judumo teigiamą poveikį;
15. ragina ES atsižvelgti į skirtingą besivystančių šalių išsivystymo lygį bei pajėgumus ir padėti Afrikos šalims stiprinti jų gamybos ir pertvarkymo pajėgumus, kad jos taptų mažiau priklausomos nuo žaliavų ir paprastų perdirbtų produktų, didinant jų konkurencingumą ir dalyvavimą pasaulinėse rinkose ir padedant kurti kokybiškas darbo vietas, įskaitant, visų pirma, moterų vaidmens stiprinimą oficialioje ir neoficialioje ekonomikoje; pabrėžia būtinybę, kad bet kokiame prekybos susitarime su besivystančiomis šalimis būtų numatyti pakankamai asimetriški liberalizavimo tvarkaraščiai, besivystančios pramonės apsauga, vystymąsi skatinančios kilmės taisyklės ir veiksmingos apsaugos sąlygos;
16. remia žemyno laisvosios prekybos erdvės sukūrimą Afrikoje; pabrėžia, kad EPS, jei yra derinami su tinkamomis struktūrinėmis priemonėmis ir tinkamai stebimi, galėtų būti svarbi regioninės integracijos ir darnaus vystymosi skatinimo pasitelkiant prekybą priemonė; pabrėžia, kad reikia užtikrinti, jog žmogaus teisių propagavimas ir Darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimas būtų esminė jų dalis; pabrėžia bendradarbiavimo su šalimis partnerėmis svarbą siekiant užtikrinti atsakomybę valdžios ir pilietinės visuomenės lygmenimis; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kaip nepaprastai svarbu gerbti, kaip nurodyta 17.15 DVT, šalių partnerių teisę reguliuoti ir priimti tinkamus sprendimus, atsižvelgiant į savo nacionalines aplinkybes, ir reaguoti į savo gyventojų poreikius, ir kaip svarbu, kad šios šalys vykdytų savo žmogaus teisių prievolės ir kitus tarptautinius įsipareigojimus; pabrėžia, kad būsimi AKR ir ES santykiai turi būti pagrįsti subalansuota lygių partnerių sistema;
17. pažymi, kad iki šiol buvo sudarytas tik vienas išsamus EPS; todėl ragina ES pripažinti su EPS susijusius sunkumus, su kuriais besivystančios šalys susiduria procese po Kotonu susitarimo; ypač pabrėžia, kad reikia nuodugniai išanalizuoti jų poveikį Afrikos ekonomikai ir atitinkamoms jos darbo rinkoms, taip pat Afrikos regioninės prekybos skatinimui;
18. apgailestauja, kad kasmet dėl neteisėtų finansinių srautų Afrika netenka sumos, didesnės nei visa metinė OPV suma; atkreipia dėmesį į žalingą mokesčių slėpimo poveikį besivystančioms šalims, kurios šiuo būdu netenka didelių viešųjų lėšų sumų, kurias būtų galima panaudoti, pavyzdžiui, ne tik siekiant pagerinti ekonomikos augimą, aplinkos apsaugą ir viešąsias paslaugas, bet ir skatinti socialinę sanglaudą; ragina Komisiją, derantis dėl prekybos susitarimų, teikti pirmenybę kovai su šia rimta

problema ir naudotis visomis turimomis priemonėmis; primygtinai ragina į ES LPS ir lengvatinės prekybos režimus įtraukti tvirtas nuostatas dėl kovos su mokesčių slėpimu ir vengimu;

19. pakartoja savo raginimą sukurti veiksmingas kovos su mokesčių slėpimu ir vengimu visame pasaulyje priemones ir stiprinti bendradarbiavimą su besivystančiomis šalimis mokesčių klausimais, įskaitant vidaus išteklių mobilizavimą;
20. primena, kad būtina įsteigti JT tarpvyriausybinių organų, kad būtų lygiomis teisėmis bendradarbiaujama su besivystančiomis šalimis reformuojant visuotines mokesčių taisykles;
21. primena apie poveikį, kurį ES bendra žemės ūkio politika (BŽŪP) daro besivystančioms šalims; atsižvelgdamas į tai, ragina ES užtikrinti, kad būsima BŽŪP pranoktų problemas, susijusias su dabartiniu į eksportą orientuotu žemės ūkio modeliu, tvariai stiprinant ES vidaus rinkas ir trumpas maisto tiekimo grandines, kad, viena vertus, šia politika nebūtų pakenkta besivystančių šalių vystymuisi ir, kita vertus, būtų užtikrintas atsparumas išorės sukrėtimams;
22. pabrėžia, jog svarbu pritaikyti prekybos politiką, kad būtų remiamos nacionalinės pastangos kovoti su klimato kaita laikantis Paryžiaus susitarimo;
23. primena, kad SESV 8 straipsnyje nustatyta, kad „visuose savo veiksmuose Sąjunga siekia pašalinti moterų ir vyrų nelygybės apraiškas ir diegti jų lygybę“; susirūpinęs pažymi, kad tebekyla sunkumų vertinant ryšį tarp prekybos ir lyties dėl įvairių veiksmų, įskaitant duomenų trūkumą; pabrėžia, kad reikia geriau suprasti lyčių dinamiką, susijusią su prekybos susitarimais; tvirtina, kad visais ES prekybos susitarimais turėtų būti skatinama lyčių lygybė ir siekiama mažinti nelygybę;
24. ragina prekybos susitarimuose užtikrinti skaidrumą ir visapusiškai įtraukti susijusių šalių partnerių pilietinę visuomenę į derybas dėl būsimų prekybos susitarimų ir jų įgyvendinimą;
25. labai pritaria tam, kad į ES vystymosi politiką toliau būtų integruojamos skaitmeninės technologijos ir paslaugos; ragina Komisiją padidinti investicijas į pietinių pasaulio šalių skaitmeninės infrastruktūros vystymą;
26. palankiai vertina ES išorės investicijų planą, kurio tikslas – skatinti tvarų augimą, investicijas ir darbo vietų kūrimą besivystančiose šalyse; ragina išplėsti dabartinį EIB išorės skolinimo įgaliojimą siekiant padidinti jo vaidmenį siekiant darnaus vystymosi, derinant dotacijas ir paskolas, bendrai finansuojant projektus ir plėtojant vietos privatųjį sektorių, daugiausia dėmesio skiriant mažiausiai išsivysčiusiems šalims ir nestabilioms valstybėms;
27. pabrėžia, kad yra labai didelių skaidrumo ir atsekamumo spragų, dėl kurių kyla rimtų klausimų dėl daugelio etiško audito ir sertifikavimo sistemų sąžiningumo tiekimo grandinėse;
28. palankiai vertina Komisijos strategiją „Pagalba prekybai“, atnaujintą 2017 m., kuria siekiama stiprinti ir modernizuoti ES paramą besivystančioms šalims; ragina dėti dar

daugiau pastangų ir didinti ES finansinį įsipareigojimą iniciatyvoms pagal strategiją „Pagalba prekybai“, kad būtų padedama besivystančioms šalims, ypač mažiausiai išsivysčiusioms šalims, užtikrinti gerovę pasitelkiant prekybą ir investicijas, ir remti jų veiksmus įgyvendinant DVT.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	29.8.2018
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 20 -: 1 0: 2
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Beatriz Becerra Basterrechea, Ignazio Corrao, Mireille D'Ornano, Heidi Hautala, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Stelios Kouloglou, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Lola Sánchez Caldentey, Jean-Luc Schaffhauser, Elly Schlein, Mirja Vehkaperä, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská, Joachim Zeller, Željana Zovko
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Frank Engel, Ádám Kósa, Cécile Kshetu Kyenge, Paul Rübig, Kathleen Van Brempt

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

20	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Mirja Vehkaperä
EFDD	Ignazio Corrao, Mireille D'Ornano
GUE/NGL	Stelios Kouloglou, Lola Sánchez Caldentey
PPE	Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Adam Kósa, Paul Rübig, Bogdan Brunon Wenta, Joachim Zeller, Željana Zovko
S&D	Cécile Kashetu Kyenge, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Elly Schlein, Kathleen Van Brempt
VERTS/ALE	Heidi Hautala, Maria Heubuch

1	-
ENF	Jean-Luc Schaffhauser

2	0
PPE	Frank Engel, Anna Záborská

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė